Szlak Żołnierzy Niepodległości

Naród, który nie szanuje swej przeszłości nie zasługuje na szacunek teraźniejszości i nie ma prawa do przyszłości.

Józef Piłsudski

Skansen Kurpiowski w Nowogrodzie- tablica poświęcona Stachowi Konwie

Stach (Stanisław) Konwa (zm. ok. 1734–1735) – bohater kurpiowski, legendarny przywódca Kurpiów w czasie walk z wojskami sasko-rosyjskimi w latach 1733–1735. Symbol walecznego i niezależnego Kurpia walczącego z rusyfikacją.

Chruślin- Kopiec Kościuszki

Kopiec usypali strażacy z Chruślina w 1917 roku, w 100. rocznicę śmierci generała Tadeusza Kościuszki, przywódcy pierwszego powstania skierowanego przeciw zaborcom – Insurekcji Kościuszkowskiej w miejscu straceń powstańców kościuszkowskich z roku 1794. Był to dowód ich patriotyzmu oraz wyraz nadziei na zbliżającą się niepodległość.

Tur- tablica poświęcona Tadeuszowi Kościuszce na drzwiach kościoła

Janowiczki (Racławice)- pomnik Bartosza Głowackiego

W 200 rocznicę Bitwy pod Racławicami na terenie, na którym się rozegrała został odsłonięty pomnik jednego z jej bohaterów Wojciecha Bartosza Głowackiego. Uczestnicząc w ataku kosynierów pod dowództwem T. Kościuszki na baterie rosyjską odznaczył się niezwykłym męstwem. Znany powszechnie jest epizod z tej bitwy, kiedy to zdobył działo gasząc lont czapką.

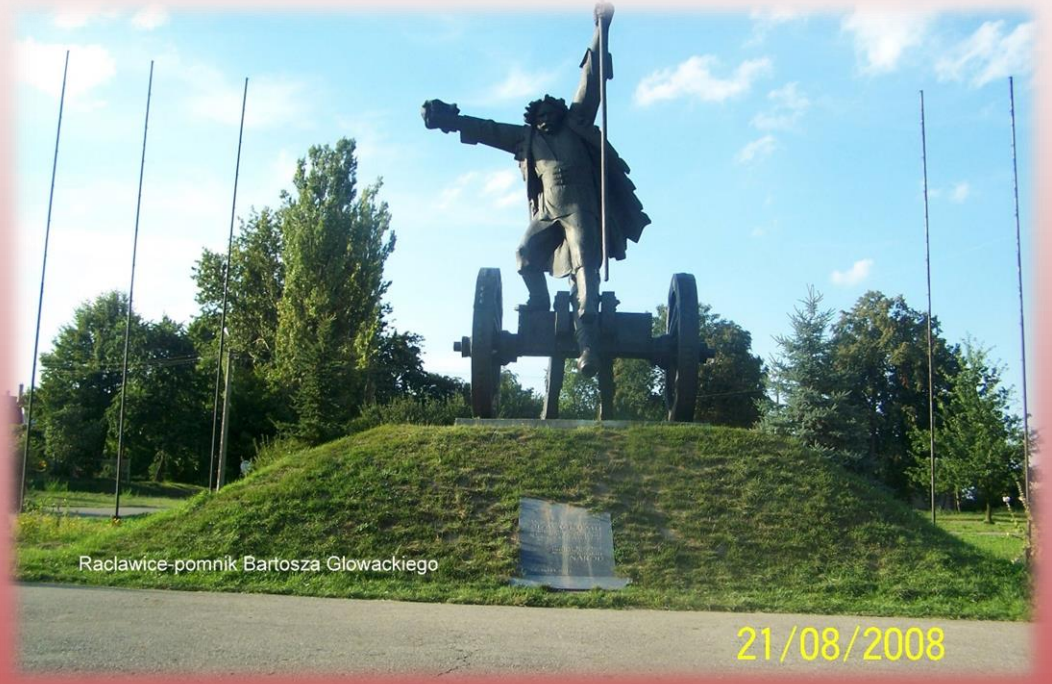

Będomin – Muzeum Hymnu Narodowego

W dworku rodzinnym Wybickich, gdzie na świat przyszedł Józef , późniejszy autor słów „ Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”, mieści się obecnie muzeum.

Będomin – Muzeum Hymnu Narodowego

Między 16 a 19 lipca 1797 r. – pod wpływem pierwszego wzruszenia, jakie opanowało Wybickiego na widok polskich mundurów, orłów, sztandarów – powstały strofy żołnierskiego wyznania wiary: Jeszcze Polska nie umarła

Świdnica- tablica upamiętniająca pobyt Józefa Wybickiego w mieście.

Ostrów Mazowiecka – pomnik bitwy pod Stokiem

Bitwa stoczona w nocy z 4 na 5 maja 1863 r. pod wsią Stok (trasa Ostrów Mazowiecka – Ostrołęka). W miejscu tym oddział Ignacego Mystkowskiego urządził zasadzkę na wojska rosyjskie.
Starcie to przeszło do historii jako jedna z największych zwycięskich bitew powstania styczniowego. W walce rozbito kolumnę carską, wzięto jeńców, zdobyto broń i sprzęt taborowy.

Bliżyn- tablica pamiątkowa powstańców styczniowych

Pułk Opoczyński (130 piechoty i 12 jazdy) podpułkownika Jana Rudowskiego zaskoczył na postoju (15 km od Szydłowca) 2 sotnie kozaków wchodzące w skład kolumny pułkownika Kulgaczewa. Nocny atak zakończył się sukcesem powstańców, którzy zadali znaczne straty Rosjanom (70 zabitych i rannych), gdy sami stracili tylko 8 poległych.

Dyniska- tablica pamiątkowa na nagrobku Józefa Skolimowskiego

Józef Skolimowski uczestnicząc w Powstaniu Styczniowym kontynuował tradycje patriotyczne rodziny. Jego ojciec, Julian Skolimowski był pułkownikiem Wojska Polskiego i uczestnikiem Powstania Listopadowego. Za udział w powstaniu władze carskie skonfiskowały jego majątek położony w Królestwie Polskim koło Zamościa.

Tarnów- tablica pamiątkowa Drużyny Strzeleckiej

Druga połowa XIX wieku to okres budowania na terenie autonomicznej Galicji polskich organizacji, działających w ramach obowiązującego prawa, ale stawiających sobie za cel budowę struktur, które mogłyby przyczynić się, w sprzyjającym momencie i okolicznościach, do odbudowy niepodległego państwa.

Nie inaczej było w Tarnowie. Już w 1866 roku reaktywowano działalność Tarnowskiego Towarzystwa Strzeleckiego, którego członkowie odbywali oficjalne i legalne ćwiczenia oraz zawody strzeleckie, które wizytował w maju 1913 sam Józef Piłsudski.

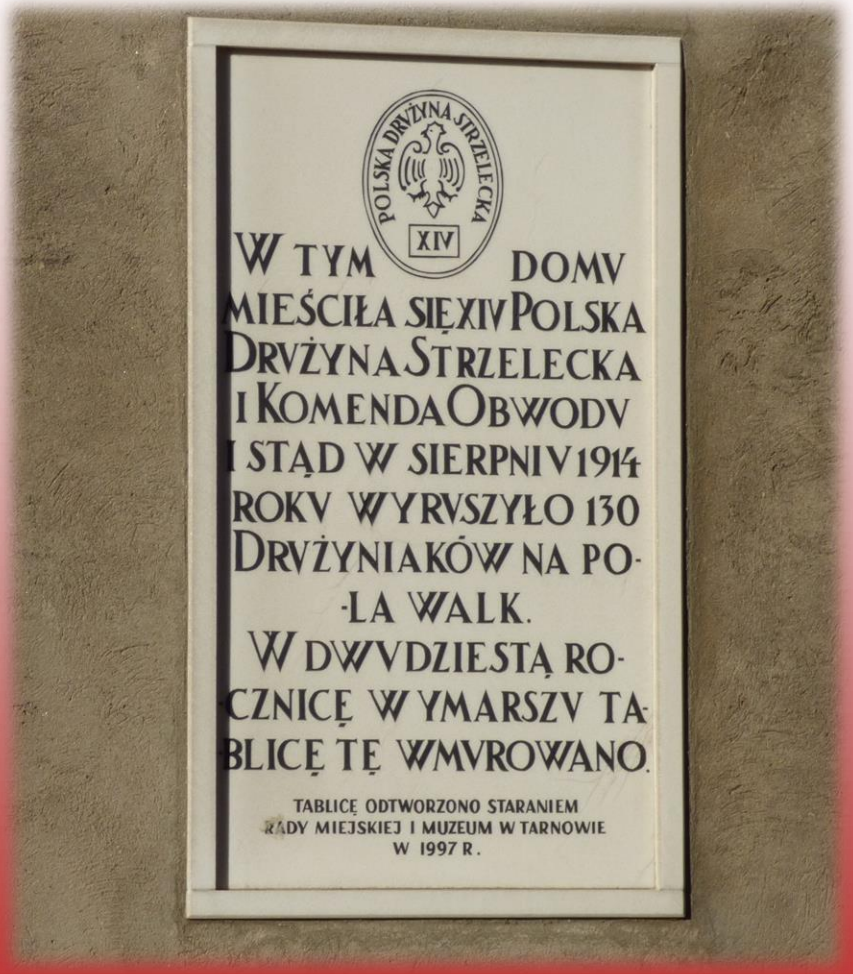

Nowogród- tablica pamiątkowa Nadnarwiańskiego Szlaku Pamięci

Tablica upamiętnia wydarzenia z 1920 roku, kiedy to oddziały sowieckie dotarły pod Nowogród, próbując z marszu sforsować Narew i w ten sposób przedostać się na tyły broniącej się ciągle Łomży. Bohaterska postawa młodych polskich obrońców opóźniła o 1 dzień wyjście na tyły Twierdzy Łomża sił sowieckich, co umożliwiło sprawne wycofanie się jej załogi i znacznych zapasów wojennych w kierunku Warszawy.

Płotowo- Muzeum Szkoły Polskiej

Po I wojnie światowej Płotowo pozostało poza granicami Polski. Dla Kaszubów trwających przy polskich tradycjach i języku zaczęły się lata prześladowań. Mimo szykan niemieckiej administracji, w 1929 r. otworzono w Płotowie pierwszą na obszarze powiatu bytowskiego polską szkołę. Na jej potrzeby rodzina Styp-Rekowskich - bardzo zasłużona w walce o polskość Kaszub - przekazała prywatny budynek. Za swój patriotyzm zapłacili podczas II wojny światowej najwyższą cenę: Jan Styp-Rekowski i jego dwaj synowie zginęli w niemieckich obozach koncentracyjnych. Szkoła w Płotowie przestała istnieć w 1978 r., a w jej budynku powstało Muzeum Szkoły Polskiej - filia Muzeum Zachodnio-Kaszubskiego w Bytowie.

Myców- kaplica grobowa Hulimków

Secesyjna kaplica grobowa Hulimków z 1900roku. W grobowcu spoczywa m.in. generał Wojska Polskiego Jan Hulimka (1869-1930).